



Referanser: KR 90/25

Arkivsak: 26/00068-1

Oppheving av bestemmelser om årsrapport fra bispedømmeråd og biskop (Kirkemøtet 2026)

Sammendrag

I regler om formene for bispedømmerådets virksomhet og i tjenesteordning for biskoper er det i dag krav til utarbeiding av en særskilt, skriftlig årsrapport. Denne er felles for biskopen og bispedømmerådet. Et hovedformål med denne årsrapporten har vært å tjene som virkemiddel i rapporteringen til Kirkerådet, men fra og med 2023 har ikke Kirkerådet stilt krav til denne formen for skriftlig rapportering. Rapporteringen finner isteden sted ved ulike former for dialog mellom Kirkerådet og bispedømmerådene og biskopene – blant annet gjennom årlige utviklingssamtaler.

Kirkerådet ønsker ikke å gå tilbake til ordningen slik den tidligere var med forankring i de nevnte bestemmelsene – altså med krav til en særskilt årsrapport fra bispedømmerådene og biskopen. Kirkerådet ønsker isteden en rettslig forankring i Kirkemøtet av den nye praksisen.

De aktuelle bestemmelsene må derfor endres. Kirkerådet foreslår at det gjøres ved at de oppheves. Kirkerådet mener to bestemmelser i økonomireglement for rettssubjektet Den norske kirke sammen med tjenesteordningen § 29 vil ivareta behovet for rettslig uttrykte rapporteringsordninger mellom bispedømmene og Kirkerådet. Reglementet ble vedtatt av Kirkerådet 4. desember 2025 og trådte i kraft 1. januar 2026.

Forslag til vedtak

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å treffe følgende vedtak:

I

1. I regler om formene for bispedømmerådets virksomhet gjøres følgende endringer:

§ 9 skal lyde:

§ 9. Rapportering

Bispedømmerådet oversender fortløpende sine møteprotokoller til Kirkerådet.

2. I tjenesteordning for biskoper gjøres følgende endringer:

§ 18 andre ledd oppheves.

II

Endringene i pkt. I trer i kraft straks.

Saksorientering

Innledning med sakens bakgrunn

Regler om formene for bispedømmerådets virksomhet § 9 nr. 1 og tjenesteordning for biskoper § 18 andre ledd inneholder i dag formelle krav til utarbeiding av en årsrapport fra bispedømmerådet og biskopen til Kirkerådet. Slik lyder de to bestemmelsene:

Bispedømmerådet utarbeider innen utgangen av første kvartal hvert år, en årsrapport over rådets virksomhet i siste kalenderår. Rapporten oversendes Kirkerådet og andre som bispedømmerådet bestemmer.

Biskopen utarbeider hvert år sammen med bispedømmerådet en rapport om virksomheten og forholdene i bispedømmet.

Den *rapporten* som omtales i tjenesteordningen svarer til den *årsrapporten* virksomhetsreglene omtaler. Det er altså ikke tale om to årsrapporter, men om én felles årsrapport fra bispedømmerådet og biskopen.

De to bestemmelsene oppstiller *formkrav* til rapporteringen fra bispedømmet til Kirkerådet – ved at denne skal skje gjennom en *årsrapport*, som her betyr en egen eller særskilt, samlet og skriftlig rapport for det aktuelle året. Et hovedformål med denne årsrapporten har vært å tjene som virkemiddel i rapporteringen til Kirkerådet.

Fra 2023 har det ikke lenger vært praksis for at bispedømmerådet og biskopen utarbeider en slik årsrapport. Grunnen er at Kirkerådet har sluttet å stille krav om en slik skriftlig rapport. Praksis er altså ikke i samsvar med de nevnte bestemmelsene, og disse er da heller ikke dekkende for de ordninger som kommer til uttrykk gjennom praksis.

Rapporteringen finner isteden sted ved ulike andre former for dialog mellom Kirkerådet og bispedømmerådene og biskopene, herunder av skriftlig karakter. Den årlige rapporteringen finner blant annet sted gjennom de årlige *utviklingssamtalene* Kirkerådets ledelse og preses gjennomfører med bispedømmerådsleder, stiftsdirektør og biskop. Også da bispedømmerådene utarbeidet egne årsrapporter, fant slike utviklingssamtaler sted. Men disse samtalene fungerer nå i større grad enn tidligere som virkemiddel for rapportering fra bispedømmene til Kirkerådet.

I dag som tidligere omfatter den rapporteringen som finner sted, både forhold som knytter seg til bispedømmerrådet som organ for det nasjonale rettssubjektet og den dimensjonen ved bispedømmerrådets virksomhet som knytter seg til trossamfunnet. Tilsvarende gjelder for biskopen. Dette blir på samme måte som den nasjonale årsrapporten fra Den norske kirke.

De endringene i måten å rapportere på som har funnet sted, har som nevnt skjedd etter initiativ fra Kirkerådet. Kirkerådet ønsker nå en rettslig forankring i Kirkemøtet av den nye praksisen. Kirkerådet ønsker med andre ord ikke å gå tilbake til ordningen slik den tidligere var med forankring i de nevnte bestemmelsene. Det betyr at Kirkerådet mener det ikke lenger skal være *et krav* til en særskilt årsrapport fra bispedømmerådene og biskopen.

Behovet for regelendringer – valget av løsning

I lys av ovennevnte foreslår Kirkerådet at de to bestemmelsene om årsrapport endres. Endringen kan bestå i at bestemmelsene undergis en innholdsmessig endring eller at de fjernes. Valget av den siste løsningen forutsetter at det ikke er behov for dem, for eksempel fordi en ordning for rapportering allerede er ivare tatt gjennom annen regulering.

Kirkerådet viser til økonomireglement for rettssubjektet Den norske kirke, fastsatt av Kirkerådet 4. desember 2025 i sak KR 90/25. Reglementet trådte i kraft 1. januar 2026. Kirkerådet mener dette reglementet inneholder bestemmelser som i tilstrekkelig grad ivaretar behovet for rettslig uttrykte rapporteringsordninger mellom *bispedømmerådene* og Kirkerådet.

Paragraf 14 i det tidligere økonomiregelverk for rettssubjektet Den norske kirke, som ble opphevet da det nye reglementet trådte i kraft, lød slik:

Hver enhet skal i sin årsrapport rapportere til Kirkerådets direktør om resultatene av arbeidet innenfor sitt ansvarsområde.

De nye reglene § 11, som erstatter denne bestemmelsen, lyder slik:

§ 11. Rapportering

Hver enhet rapporterer årlig til Kirkerådets direktør om resultatene av arbeidet innenfor enhetens ansvarsområde.

Bakgrunnen for endringen er den endringen i praksis som er beskrevet ovenfor. Paragraf 14 utdyper og kan ses i sammenheng med § 10 bokstav c) – der hele paragrafen lyder slik:

§ 10. Planlegging, gjennomføring og oppfølging

Alle enheter skal innenfor sitt ansvarsområde sikre at fastsatte mål og resultatkrav oppnås på en effektiv måte. For å sikre dette skal enhetene

- a) planlegge med både ettårig og flerårig perspektiv
- b) gjennomføre fastsatte planer
- c) rapportere om måloppnåelse og resultater internt.

Etter § 1 andre ledd vil *bispedømmerådene* være enheter i henhold til disse reglene. Kirkerådet mener de to bestemmelsene sett i sammenheng, på en god og fleksibel måte ivaretar Kirkerådets behov for krav til og rutiner for rapportering fra bispedømmerådene, herunder med bidrag fra biskopene.

Selv om *biskopene* ikke er egne enheter etter reglementet, kan også behovet for rapportering om biskopens virksomhet innenfor bispedømmet – i alle fall langt på vei – ivaretas gjennom disse bestemmelsene. Det er ikke ønskelig med og heller ikke behov for en egen bestemmelse som fastsetter som en *tjenesteplikt* for biskopen å rapportere til Kirkerådet. Kirkerådet viser at § 29 i tjenesteordningen ivaretar de eventuelle behov som ikke er fanget opp av nevnte bestemmelser i økonomireglementet. Det heter der at biskopen «*skaffer til veie opplysninger og gir uttalelse i saker som forelegges av Kirkemøtet, Kirkerådet og andre kirkelige eller offentlige instanser*».

Det er derfor ikke behov for å beholde de to aktuelle bestemmelsene med en *endret* ordlyd.

Avgrensning av saken

Regler for Samisk kirkeråd vedtatt av Kirkemøtet inneholder i § 3 bokstav a) en bestemmelse om at rådet skal utarbeide en «årsmelding som inngår i den samredigerte meldingen for de sentralkirkelige råd og legges fram for Kirkemøtet gjennom Kirkerådet». I samme paragraf bokstav c) heter det at årsmeldingen fra Samisk kirkeråd skal sendes Sametinget.

Samisk kirkeråd utarbeider fremdeles en årsmelding for sin virksomhet, og denne sendes Sametinget til orientering. Det er imidlertid ikke lenger dekkende å si at denne årsmeldingen inngår i en samredigert melding for de sentralkirkelige råd. Det er behov for å se nærmere på hvordan *dagens* praksis skal komme til uttrykk i denne paragrafen, eventuelt også *hvilke* ordninger for årsmelding eller -rapportering som er ønskelige for *fremtiden*.

Kirkerådet fremmer ikke i denne saken et forslag om å endre også disse reglene. Kirkerådet viser til at reglenes § 10 fastsetter at Kirkemøtets endringer av reglene skal skje «etter innstilling fra Rådet og Kirkerådet». At saker for Kirkemøtet skal skje etter innstilling fra Kirkerådet, følger allerede av at «Kirkerådet fremmer, forbereder og tilrettelegger saker som skal behandles av Kirkemøtet», jf. Kirkemøtets forretningsorden § 2-3 første ledd. Det er ikke fremmet noen innstilling fra Samisk kirkeråd om dette, og Kirkerådet har ennå ikke vurdert hva innholdet i en endring bør være.

Saksforberedelse uten forutgående høring

Denne saken legges frem for Kirkemøtet uten at den har vært på forutgående høring. Det ville i så fall kun vært bispedømmerådene og biskopene, eventuelt også Bispemøtet som skulle vært høringsinstanser.

Forvaltningsloven § 37 omhandler blant annet et krav til forhåndsvarsling av berørte instanser når forskrifter skal vedtas eller endres. Kirkerådet viser til kirkeordningen § 42 første ledd sammenholdt med forvaltningsloven § 37 fjerde ledd bokstav c). Sistnevnte omhandler når forhåndsvarsling kan *unnlates* i forkant av vedtakelsen av eller endringer i forskrifter, jf. der «må anses åpenbart unødvendig». Gjennom nevnte bestemmelse i kirkeordningen vil saken her om endringer av de to regelverkene behandles som om det dreier seg om forskrifter.

Kirkerådet mener det er åpenbart unødvendig å legge saken frem for bispedømmerådene og biskopene. Grunnen er at de endringene i reglene som

Kirkerådet fremmer forslag om, allerede har funnet sted gjennom praksis. Endringene er gjort i samforstand med og etter ønske fra bispedømmerådene og biskopene.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Forslaget til vedtak har ingen økonomiske eller administrative virkninger. Forslaget er en følge av en allerede innarbeidet praksis. Denne endringen i praksis har innebåret en administrativ forenkling, og noe ressurser er frigjort.